

ห้วยเตยโมเดล : สู่อการพัฒนาศูภาพและผลผลิตโคนมโดยเกษตรกรรายย่อยอย่างยั่งยืน

ความเป็นมา

เนื่องจากศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทยภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีภารกิจความรับผิดชอบงานตรวจทางห้องปฏิบัติการทั้งด้านการชันสูตรโรคและการควบคุมคุณภาพมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์ ให้ความปลอดภัยต่อชีวิตและสุขภาพผู้บริโภค ซึ่งเป็นการทำงานเชิงรับ โดยแค่รับตรวจตัวอย่างและตอบผลซึ่งเป็นข้อมูลระดับปลายทางไม่สามารถจะใช้ประโยชน์ได้เต็มที่ ในการแก้ปัญหากรณีที่เกิดความผิดปกติที่เกิดขึ้น เพื่อให้ได้ข้อมูลแหล่งที่เป็นที่มาของปัญหาสุขภาพและโรคในสัตว์รวมทั้งผลผลิตจากสัตว์ก่อนจะมาถึงมือผู้บริโภค การทำงานเชิงรุกมีความจำเป็นเพื่อจะได้ทราบต้นเหตุของปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาที่ระดับต้นทางได้ โดยใช้ผลจากห้องปฏิบัติการทั้งในการค้นหาและติดตามการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้พร้อมกัน การนำกระบวนการจัดการความรู้มาปรับใช้ในวิถีการทำงานจึงเป็นทางเลือกที่อาจจะเหมาะสมสอดคล้องกับโครงสร้างและรูปแบบของกลุ่มเป้าหมายที่เป็นอยู่เพื่อให้งานที่เกิดขึ้นได้ประโยชน์ทั้งผู้ให้และผู้รับ

วัตถุประสงค์

นำรูปแบบกระบวนการจัดการความรู้มาเป็นแนวทางในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างนักวิชาการและเกษตรกรสมาชิกกลุ่มโคนม เพื่อให้ได้ทราบที่มาของปัญหาสุขภาพและโรคในโคนม ปัญหาคุณภาพน้ำนมที่ยังไม่เข้าเกณฑ์มาตรฐานรวมทั้งวิธีการแก้ไข

ชอกรับแจ้งปัญหาและปรึกษาหารือกัน
รับทราบปัญหาและแจ้งปัญหาต่อเกษตรกร

ผลที่ได้รับ

- ทราบสถานการณ์ปัญหาสุขภาพและโรคโคนมอย่างเป็นปัจจุบัน (up date) และวิธีการแก้ไข รวมทั้งพัฒนาศักยภาพความพร้อมห้องปฏิบัติการในการรองรับโรคใหม่ๆที่เกิดขึ้น
- พัฒนาคุณภาพน้ำนมดิบของกลุ่มสมาชิกทั้งด้านค่าองค์ประกอบ จำนวนจุลินทรีย์และจำนวนเซลล์โซมาติกมาอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานมากขึ้น
- ได้รูปแบบการสื่อสารที่เหมาะสมระหว่างกันในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและการแนะนำวิธีการแก้ไขเบื้องต้นเมื่อพบปัญหา เช่นไลน์กลุ่มที่ใช้ได้ตลอดเวลา หรือการเข้าร่วมประชุมประจำเดือนของกลุ่มเพื่อรายงานปัญหาสุขภาพและโรคในรอบเดือนที่ผ่านมาให้สมาชิกทราบ รวมทั้งแจ้งผลรายงานคุณภาพน้ำนมดิบรายฟาร์มในแต่ละเดือนส่งกลับไปปรับปรุงแก้ไขปัญหาด้านการจัดการอาหารและการจัดการต่างๆเพื่อพัฒนาคุณภาพให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน
- ได้เอกสารคู่มือการดูแลสุขภาพโคนมเบื้องต้นโดยรวบรวมจากปัญหาสุขภาพและโรคที่พบในกลุ่มสมาชิก วิธีการรักษาแก้ไขและป้องกัน ที่เกิดขึ้นจริง มาใช้ในกลุ่มสมาชิกทั้งรายเก่าและรายใหม่กรณีพบปัญหาที่คล้ายคลึงกัน
- ใช้รูปแบบและผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ไปปรับใช้ในกลุ่มโคนมพื้นที่อื่นๆ เช่น กลุ่มสหกรณ์โคนมศรีธาตุ โดยร่วมกับหน่วย DHHU ที่กรมฯ ตั้งขึ้น เพื่อลดการสูญเสียจากปัญหาสุขภาพและโรค ลดปัญหาค่าใช้จ่ายจากการใช้ยาที่ไม่จำเป็น ทำให้เพิ่มศักยภาพผลผลิตน้ำนมคุณภาพได้มากขึ้นตามมา
- เกิดกลุ่มโคนมเข้มแข็งที่สามารถพัฒนาศักยภาพตัวเองในการแก้ไขปัญหาสุขภาพและโรคในโคนมและคุณภาพน้ำนม ได้ด้วยตนเองและยั่งยืนตลอดไป และเป็นตัวอย่างกลุ่มฟาร์มโคนมลาอิตตี๋ที่ให้เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม นักวิชาการ นักศึกษา เข้ามาศึกษาเรียนรู้ได้ตลอดเวลา

กำหนด 2x2 เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน

เป้าหมาย: มุ่งด้านความรู้, มุ่งให้ความรู้, มุ่งรับฟังและเรียนรู้, มุ่งมาเรียนรู้ร่วมกัน

ปัญหาปฏิบัติ: ความรู้เขา + ความรู้เรา = ความรู้ใหม่ที่ได้ดีทั้งเราและเรา

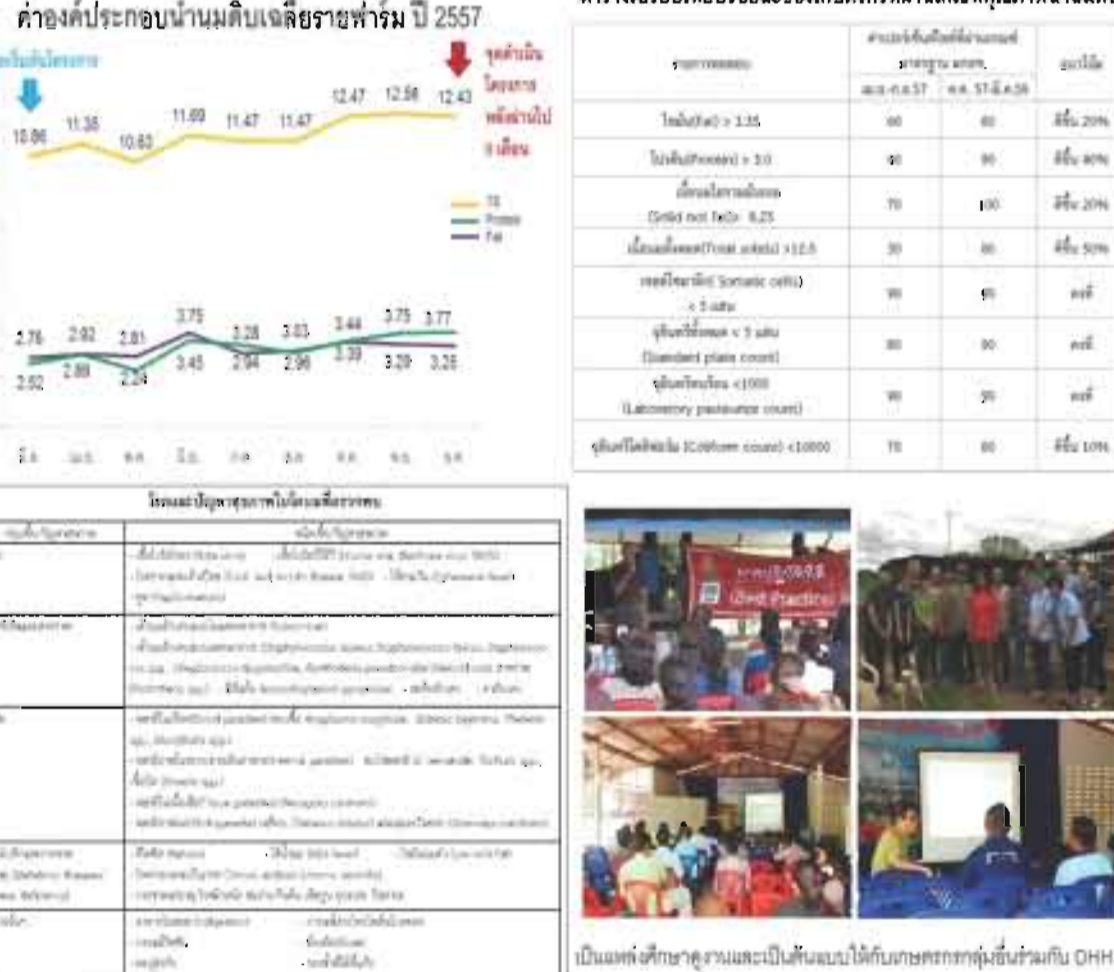
ศูนย์การเรียนรู้สุขภาพโคนมเบื้องต้น
สหกรณ์โคนมและการสุขภาพโคนม

หลักการดำเนินงานเชิงรุก

หากกลุ่มเป้าหมาย ที่มีสายสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีความไว้วางใจกัน และมีเป้าหมายร่วมกัน เพื่อการเรียนรู้ร่วมกันในการแก้ไขปัญหา ผ่านการร่วมประชุมกลุ่มรับฟังความคิดเห็น หรือการออกเยี่ยมฟาร์ม ถ่ายทอดความรู้ ด้วยการทำให้อุปกรณ์ตัวอย่าง (On farm training) โดยไม่ใช้วิธีการบังคับ และใช้เวทีไลน์กลุ่มในการสื่อสารหากันระหว่างเจ้าหน้าที่และสมาชิกกลุ่มเพื่อการแนะนำแก้ไขเบื้องต้น

ปัจจัยของความสำเร็จ(Key success factor)

- ประธานกลุ่มเข้มแข็ง
- สมาชิกมีความใส่ใจเรียนรู้และให้ความร่วมมือเป็นผู้ช่วยในการแก้ไขปัญหาในฟาร์มตนเอง
- มีความพร้อมทางห้องปฏิบัติการในการชันสูตรและค้นหาโรคใหม่ๆที่เกิดขึ้น รวมทั้งห้องปฏิบัติการทดสอบคุณภาพน้ำนมดิบ
- มีพื้นที่เวทีสาธารณะผ่านไลน์กลุ่มในการติดต่อสื่อสารข้อมูลระหว่างกันได้ตลอดเวลา
- ความตั้งใจของนักวิชาการ เจ้าหน้าที่ที่จะนำความรู้จากหนึ่งมาหา ผ่านวิธีการถ่ายทอดที่เหมาะสมเพื่อประโยชน์แก่ผู้ใช้ที่แท้จริงคือเกษตรกรสมาชิกกลุ่มโคนม
- ใช้ความจำกัลดเวลาใช้ ไลน์ใช้หลักการ เข้าใจ เข้าถึง และเข้าถึง

เจ้าของผลงาน : นายทวี พงษ์สุพรรณดี หน่วยงาน : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทยภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

